

Abstrakt

Cílem diplomové práce je obsahově vymezit jednotlivé aspekty rodičovství tak, jak jsou aktuálně vnímány a upraveny v právním řádu České republiky. Téma je v práci reflektováno s ohledem na jeho historický právní vývoj včetně reflexe současné české právní úpravy. Zmiňována je také právní úprava z hlediska mezinárodního práva. Ta mnohdy představuje směr právní úpravy české. Hlavní myšlenkou tuzemské právní úpravy rodičovství je zájem dítěte a ochrana jeho základních lidských práv. Dítě je vnímáno jako specifický subjekt právních norem se všemi svými zvláštnostmi a zvýšenou potřebou právní ochrany a s ohledem na jeho postavení ve společnosti. Pro současnou společnost, která je pedocentrická, tedy na dítě zaměřená, jsou otázky spojené s právy dítěte a jeho statusovým postavením významné a je na místě řešit je ve vztahu k dítěti co možná nejpodrobněji a nejdůsledněji.

Úvodní část práce je věnována historicko-právním aspektům, které jsou spojeny s problematikou rodičovství. Jsou diskutovány základní pojmy, jako je dítě, rodičovství a rodina. Základní obsahy a významy těchto pojmů jsou nazírány s ohledem na jejich interdisciplinární přesah.

Jádrem práce, kterému je věnováno nejvíce pozornosti, je problematika mateřství. Tato problematika, která je často nesprávně vnímána jako jasná a jednotná, je těžištěm práce. V rámci výkladu mateřství je poukázáno na problémy, které jsou spojeny s právní i společenskou praxí tohoto institutu. Doplněn je výklad pojednávající aktuální právní úpravu utajených a anonymních porodů. V rámci obsahu dané části je věnována pozornost úpravě otázek hmotného i procesního práva.

Návaznou rozsáhlou část pak tvoří problematika asistované reprodukce a surogačního mateřství. Jedná se o aktuální a významné instituty, který jsou v běžné praxi často využívány a jsou přímo spojeny s otázkami reprodukční medicíny. Celá tato kapitola je zakončena krátkou podkapitolou týkající se aktuálních statistických údajů.

Závěr práce je věnován určování a popírání otcovství. Problematika otcovství je pojímána zejména s ohledem na zákonnou úpravu v části druhé občanského zákoníku. Nakonec je zohledněno téma týkající se práva dítěte znát svůj genetický původ. Toto téma je řazeno až v samém závěru práce, a to z toho důvodu, že prostupuje v různých

intencích celou právní úpravou rodičovství. Zaujímá významné místo v odborné literatuře i praxi.